Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	16Co/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6723201019
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Štefan Baláž
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2025:6723201019.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivice Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., 2/ malol. D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., 3/ malol. E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., obe maloleté deti zastúpené zákonnou zástupkyňou matkou A. B., nar. XX. XX. XXXX, 4/ E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 5/ D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., všetci žalobcovia právne zastúpení advokátom F. G. G., Advokátska kancelária 984 01 C., D. H. G. X, proti žalovanému: B. I., a. s. J. K. H., so sídlom 816 23 L., M. X, IČO: 00 585 441, v konaní zastúpeného N. B. G. G., O., so sídlom 974 01 L. L., P. XX, IČO: 36 868 299, konajúcej prostredníctvom advokáta a konateľa G. G. G., o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 7C/18/2023-132 zo dňa 20. 12. 2023, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 28.000,- eur, žalobcovi 2/ sumu 32.000,- eur, žalobcovi 3/ sumu 32.000,- eur, žalobkyni 4/ sumu 8.000,- eur a žalobcovi 5/ sumu 8.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie p o t v r d z u j e .

II. Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

III. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1/ - 5/ náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 28.000,- eur, žalobcovi 2/ sumu 32.000,- eur, žalobcovi 3/ sumu 32.000,- eur, žalobkyni 4/ sumu 8.000,- eur a žalobcovi 5/ sumu 8.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v súdom určenej lehote. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a rozhodol o nároku žalobcov 1/ - 5/ na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % a žalovanému uložil povinnosť tieto uhradiť žalobcom do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania. Rozhodol tak o žalobe, ktorou žalobcovia žiadali zaviazať žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ 35.000,- eur ako manželke nebohého, maloletým deťom po 40.000,- eur každému zvlášť (žalobcom 2/, 3/) a žalobcom 4/ a 5/ sumu po 20.000,- eur (rodičia nebohého). Žalobu odôvodňovali tým, že dňa 11. 11. 2021 v čase cca 19:30 hod. došlo na ceste I./66 v kilometri 39,38 k dopravnej nehode, ktorú spôsobil vodič F. B., ktorý viedol neprimeranou rýchlosťou motorové vozidlo N. Q. XXX s ev. č. B. XXX L., s ktorým išiel v smere od Krupiny na Sebechleby, pričom nedodržal takú vzdialenosť pred ním idúceho vozidla, aby mohol včas znížiť rýchlosť jazdy. V dôsledku vysokej rýchlosti jazdy pri brzdení sa vozidlo stalo nestabilným, prešlo do

bočného šmyku a v protismernom jazdnom pruhu došlo k zrážke s prednou časťou motorového vozidla J. H. s ev. č. O. XXX E.. Pri dopravnej nehode došlo k usmrteniu E. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol spolujazdcom vodiča v motorovom vozidle N. Q.. Žalobkyňa 1/ bola manželkou nebohého, žalobcovia 2/ a 3/ maloletými deťmi a žalobcovia 4/ a 5/ rodičia nebohého. Podľa znaleckého posudku vypracovaného spoločnosťou Znalec, s. r. o. z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave č. 27/2022 vyplynulo, že vodič motorového vozidla N. Q. F. B. by dokázal zabrániť vzniku dopravnej nehody ak by sa pohyboval vo svojom jazdnom pruhu a dodržal by takú vzdialenosť od pred ním idúceho vozidla, aby mohol včas znížiť rýchlosť jazdy, prípadne zastaviť vozidlo, ak vodič vozidla jazdiaceho pred ním zníži rýchlosť jazdy alebo zastaví. Žalobcovia uviedli, že smrť E. B. prišla neočakávane, nepredvídateľne vo veku 27 rokov. Náhla smrť celú rodinu šokovala, manželka a rodina sa dodnes nevie so smrťou najbližšieho člena vyrovnať. Žalobkyňa 1/ bola v čase dopravnej nehody tehotná s mladším synom, ktorý sa narodil až po smrti otca dňa 30.05.2022. Manžel bol prvým a jediným partnerom žalobkyne 1/, mali pekný vzťah, poznali sa od prvého ročníka základnej školy a v roku 2012 začali zdieľať spoločnú domácnosť. Manželstvo uzavreli 08. 06. 2019. S nebohým manželom žila žalobkyňa 1/ v usporiadanej rodine, obaja mali plány do budúcnosti, ktoré sa týkali predovšetkým rodiny a výchovy maloletých detí, v tom čase začali s rekonštrukciou ich rodinného domu, ktorá z dôvodu tragického úmrtia manžela žalobkyne 1/ nebola dokončená. Nebohý pracoval od roku 2012 nepretržite v spoločnosti L. K. O., O. J. B., aj žalobkyňa 1/ pracovala v uvedenej spoločnosti, avšak v čase podania žaloby bola na materskej dovolenke a starala sa o dve maloleté deti. Žalobkyňa 1/ sa pri úmrtí manžela nervovo zrútila a stále u nej pretrvávajú spomienky na manžela. Trpí nespavosťou a musela vyhľadať odborného lekára, ktorý jej naordinoval antidepresíva, ktoré však vzhľadom na tehotenstvo neužívala. Pokiaľ ide o žalobcov 2/ a 3/, ide o maloleté deti nebohého, ktoré stratili akúkoľvek možnosť žiť v úplnej rodine a prežívať s otcom ich dospievanie. Navyše žalobca 2/ sa narodil až po smrti otca, takže ho vlastne fyzicky ani nepoznal. Strata rodiča je vnímaná ako nenahraditeľná a nezastupiteľná. Deti stratili možnosť poznať ho, pretrhli sa citové putá a otec pri ich výchove bude chýbať.

2. Žalobcovia 4/ a 5/ sú rodičmi nebohého. Napriek tomu, že nebohý žil v spoločnej domácnosti s manželkou a maloletým synom a očakával narodenie druhého maloletého dieťaťa mali výborný vzťah, neustále sa navštevovali, pomáhali si a napriek mnohopočetnosti potomkov výrazne vnímajú stratu ich syna, ktorý im pomáhal aj okolo domácnosti aj finančne. Žalobcovia v súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukazovali na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude ich sprevádzať po celý život.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení poprel nárok žalobcov. Tvrdil, že nie je možné voči nemu ako poisťovateľovi úspešne uplatniť nárok prostredníctvom žaloby bez toho, aby žalovaný skončil šetrenie potrebné na zistenie rozsahu svojej povinnosti poskytnúť poistné plnenie v súvislosti s uplatneným nárokom. Zo strany žalobcov nebolo preukázané, že by bolo právoplatne skončené konanie, ktorým by bol F. B. ako vodič motorového vozidla N. Q. uznaný za vinného v súvislosti so spôsobením dopravnej nehody. Súčasne namietal, že žalobcovia nepreukázali, že by bolo možné ich považovať za poškodených v súlade s ustanoveniami Zákona o PZP § 2, písm. g/, nepreukázali príbuzenský vzťah s nebohým a neodôvodnili vznik a výšku nároku, ktorý si v konaní uplatňujú.

4. Pokiaľ ide o aktívnu legitimáciu žalobcov, okresný súd poukázal na to po vykonanom dokazovaní, že sa s námietkou žalovaného nestotožnil, táto bola vyvrátená nielen samotnou žalobou, ale aj doplnením listín v súvislosti so žalobcami 4/ a 5/. Poukázal na to, že Občiansky zákonník vytvára svojou definíciou blízkej osoby dve kategórie blízkych osôb. Ide o taxatívne vymenované osoby, ktorými sú všetci príbuzní v priamom rade, a to bez obmedzenia, súrodenec a manžel, pričom v rámci tejto prvej kategórie sa neskúma, aké sú vzájomné subjektívne vzťahy medzi jednotlivými osobami a druhou kategóriou sú osoby vymedzené nie na základe príbuzenského, či manželského pomeru k osobe, ale na základe ich subjektívneho vzťahu k osobe. Ide o osoby, ktoré by ujmu dotknutej osoby dôvodne pociťovali ako vlastnú. V prípade žalobcov ide o príbuzných v priamom rade, kedy žalobcami sú manželka, maloleté deti a rodičia nebohého. V prejednávanej veci tak všetci spadajú pod definíciu blízkej osoby podľa ustanovenia § 116 OZ vo vzťahu k zosnulému E. B.. Okresný súd tiež poukázal na to, že v otázke pasívnej vecnej legitimácie vychádzal z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 a samotného postavenia žalovaného ako poistiteľa motorového vozidla, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. K otázke nároku smerujúceho proti poisťovni, t. j. žalovanej strane bolo v rámci rozhodnutí Slovenskej republiky vydaných množstvo rozhodnutí a judikatúra je v tomto smere konštantná (napr.

rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6NCdo/1/2016, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016, uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 474/2016, ako aj rozsudok Súdneho dvora EÚ z 24. 10. 2015 vo veci C-22/2012 vo veci Haasová). Okresný súd poukázal aj na judikát R 61/2018, v zmysle ktorého „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.

5. Okresný súd v dôvodoch napadnutého rozsudku tiež uviedol, že ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva s blízkou osobou. Preto fyzická osoba a osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Realizácia ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takomto úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti, tzv. postmortálna ochrana, je ich osobným právom a záujmom. Ide o najbližších príbuzných ako manželku, deti, rodičov. Pokiaľ je daný nárok osôb domáhajúcich sa ochrany porušených osobnostných práv, je daná aj ich aktívna vecná legitimácia.

6. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného o predčasnosti žaloby, okresný súd poukázal na trestné konanie, a to vyšetrovací spis č. ORP-170/DI-ZV-2021, z ktorého vyplynulo, že trestné stíhanie bolo zastavené s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 1, písm. d/ Tr. por., nakoľko je neprípustné proti tomu kto zomrel. Vodič osobného motorového vozidla N. Q. XXX, s ev. č. B. XXX L., ktorý spôsobil dopravnú nehodu a smrť blízkeho príbuzného žalobcov pri tejto dopravnej nehode rovnako utrpel zranenia nezlúčiteľné so životom, v dôsledku čoho došlo k zastaveniu trestného stíhania vo veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák.

7. Okresný súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalovaného týkajúcu sa príčinnej súvislosti medzi úmrtím príbuzného žalobcov a prevádzkou motorového vozidla N. Q. XXX. V tomto smere okresný súd poukázal na závery vyšetrovacieho spisu a znalecké posudky, ktoré boli v rámci konania podané, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že v prípade úmrtia príbuzného žalobcov išlo o smrť z príčin násilných, a to z dôvodu poranenia centrálnej nervovej sústavy a srdcovocievneho systému, ktoré sú v priamej príčinnej súvislosti s poraneniami, ktoré posudzovaná osoba utrpela pri dopravnej nehode. Všetky poranenia vznikli v dôsledku dopravnej nehody a vykazovali známky vitality. Je teda nepochybné, že smrť príbuzného žalobcov nastala v dôsledku dopravnej nehody, ktorú spôsobil vodič F. B. dňa 11. 11. 2021 pri vedení osobného motorového vozidla N. Q. XXX s ev. č. B. XXX L..

8. K ďalšej námietke žalovaného týkajúcej sa spoluzavinenia nebohého na dopravnej nehode, ktorý v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom, čím porušil ustanovenia zákona o cestnej premávke, okresný súd poukázal na ustanovenie § 7 ods. 1, § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 o cestnej premávke a vzhľadom k tomu, že nebohý v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom, okresný súd žalobcami uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy krátil a priznal ju vo výške uvedenej v petite napadnutého rozsudku. Podiel nebohého poškodeného E. B. na vzniknutej škode určil s poukazom na ustanovenie § 441 OZ v rozsahu 20 %. Pri určení rozsahu spoluzavinenia hodnotil konanie nebohého z hľadiska § 415 OZ, ktoré zakotvuje preventívnu povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo a povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode, životnom prostredí. Okresný súd prihliadol tiež ja rozsiahle devastačné poranenia nebohého s tým, že nikde a nikým v rámci trestného konania nebolo konštatované, že by v prípade použitia bezpečnostných pásov došlo k miernejším zraneniam, resp. mohli zabrániť úmrtiu poškodeného. Okresný súd pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku hodnotil jednotlivé okolnosti ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Žalobcovia ako blízke pozostalé osoby utrpeli citovú ujmu vo forme šoku a smútku zo straty blízkej osoby, ako aj ich spoločenstva s nebohým E. B., preto im vzniklo právo využiť prostriedky ochrany osobnosti uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Pri zohľadnení výšky priznanej nemajetkovej ujmy súd vychádzal aj zo skutočnosti, že nebohý E. B. mal v čase úmrtia 27 rokov. s manželkou žili v usporiadanom manželstve, očakávali narodenie druhého dieťaťa a starali sa o jedno maloleté dieťa. Žalobkyňa 1/ spolu s nebohým začali prerábať rodinný dom, čerpali úvery, ktorými financovali jednak kúpu staršieho rodinného domu, ako aj následne jeho opravu. V dôsledku úmrtia zostala pozostalá manželka na výchovu dvoch maloletých detí sama, maloleté deti prišli o otca vo veľmi nízkom veku a dokonca žalobca 2/ nemal možnosť otca ani spoznať. Došlo k pretrhnutiu

rodinných väzieb a maloletí žalobcovia nemajú možnosť prežívať so svojim otcom detstvo, dospievanie, ani následné štúdium a profesný život. Obaja prišli o možnosť všestranne rozvíjať svoju osobnosť pod vplyvom otca, ktorá je pri formovaní osobnosti dieťaťa obzvlášť u synov, nezastupiteľná. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd uviedol, že táto zodpovedá rozhodovacej praxi súdov SR a súd ju považoval za primeranú.

9. Okresný súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 415, § 420 ods. 1, 2, § 441, § 116 OZ a podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o PZP“).

10. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 (ďalej len „CSP“).

11. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15-dňovej lehote (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP) odvolanie žalovaný z dôvodu už dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). Podľa jeho názoru okresný súd vec nesprávne právne posúdil, námietku ohľadom definovania poškodenej osoby v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého ustanovenia má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu uvedené pod písm. a/ až d/. V konaní nebolo preukázané, že by žalobcov bolo možné považovať za osoby poškodených v súlade s dikciou § 2 písm. g/ ZoPZP, podľa ktorého ustanovenia poškodeným sa rozumie ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa ZoPZP, v prípade žalobcov sa nejedná o poškodených. Poukázal na viaceré rozhodnutia rôznych súdov Slovenskej republiky, ktoré rozhodovali o nemajetkovej ujme pozostalých príbuzných v dôsledku dopravných nehôd, kde súdy pozostalým priznávali podstatne nižšej sumy, než boli pôvodne v žalobe uplatnené (KS v ZA sp. zn. 7Co/578/2014, KS v TT sp. zn. 24Co/368/2015, sp. zn. 9Co/423/2012, sp. zn. 24Co/479/2012, KS v BA sp. zn. 6Co/111/2011, KS v BB sp. zn. 12Co/465/2014, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/18/2016, KS v ZA sp. zn. 7Co/161/2016, KS v BB sp. zn. 11Co/26/2020, KS v TT sp. zn. 10Co/137/2013 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/73/2021). Žalovaný tvrdil, že súd prvej inštancie s ohľadom na rozhodovaciu prax súdov v prípadoch nemajetkovej ujmy neznížil primerane výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Žiadal teda odvolací súd, aby žalobcom nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy tak ako ju uplatnili, ale aby ju najprv primerane znížil vo väčšom rozsahu ako to urobil súd prvej inštancie a takto určenú sumu následne ešte znížil o 20 % podiel nebohého E. B. na dopravnej nehode. Rozsudok okresného súdu žiadal buď teda zmeniť a žalobu zamietnuť, alebo zmeniť tak, že žalobcom prizná náhradu nemajetkovej ujmy v nižšej výške ako to urobil súd prvej inštancie.

12. Žalobcovia 1/ až 5/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedli, že majú za to, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a dospel k správnym skutkovým zisteniam. Žalobcovia 1/ až 5/ boli aktívne legitimovaní na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, bolo v čase vzniku nemajetkovej ujmy žalobcov povinne zmluvne poistené u žalovaného a povinnosť nahradiť spôsobenú škodu má teda žalovaný ako poisťovateľ. Súdom priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je podľa nich primeraná. Súd pri jej stanovení vychádzal predovšetkým z okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva a zohľadnil pochybenie zo strany nebohého v otázke použitia bezpečnostných pásov. Rozsudok okresného súdu žiadali ako vecne správny potvrdiť.

13. Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil z totožných dôvodov.

14. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z dostatočne a riadne zo zisteného skutkového stavu veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Žalobcov správne okresný súd považoval za poškodené osoby, nakoľko každý z nich spadá pod definíciu prvej kategórie blízkej osoby podľa ustanovenia § 116 OZ vo vzťahu k zosnulému E. B. (viď. bod 16. dôvodov napadnutého rozsudku). Odvolací súd len poukazuje na to, že po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti

manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom (§ 15 OZ). Právo na ochranu osobnosti ako právo osobnej povahy smrťou fyzickej osoby zaniká a neprechádza na dedičov. Osobám uvedeným v ustanovení § 15 Občianskeho zákonníka vzniká originálne právo na ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby, do práv ktorej bolo zasiahnuté. Návrh týchto osôb nemôže byť však uplatnený v konaní vedenom o návrhu, ktorý podala ešte za svojho života fyzická osoba. Smrťou oprávnenej osoby zaniká právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože táto mala byť poskytnutá za účelom zmiernenia, vyváženia ňou utrpenej nemajetkovej ujmy, tento účel však už plniť nemôže. Nie je však vylúčené (viď. 3Cdo 84/2011, R 38/2012 (NS SR)), že tým istým konaním, ktoré po smrti fyzickej osoby neoprávnene zasiahlo do osobnosti zomrelého, došlo zároveň k zásahu do osobnosti pozostalej osoby (napr. do jej práva na súkromie). Podľa okolností, za ktorých k takému konaniu došlo, prichádza do úvahy tak možnosť tzv. postmortálnej ochrany osobnosti zomrelého v zmysle ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka ako aj možnosť ochrany osobnosti pozostalej osoby v zmysle § 11 až 13 Občianskeho zákonníka, ako tomu bolo aj v súdenej veci. V súdenej veci tak nebol daný dôvod na to, aby sa žalobcovia ako pozostalí po zomrelom E. B. nepovažovali za poškodené osoby.

15. S otázkou pasívnej vecnej legitimácie sa okresný súd správne vysporiadal v bode 16.1 dôvodov napadnutého rozsudku a s námietkou žalovaného k otázke predčasnosti žaloby v bode 16.2 napadnutého rozsudku, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Okresný súd tiež správne považoval za nepochybné, že smrť E. B. nastala v dôsledku dopravnej nehody, teda v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú spôsobil vodič osobného motorového vozidla N. Q. XXX s evidenčným č. B. XXX L. F. B. dňa 11. 11. 2021.

16. Pokiaľ žalovaný namietal nesprávne posúdenie otázky spoluzavinenia nebohého E. B., ktorý v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom, pričom žalovaný tvrdil, že súd výšku náhrady neznížil primerane, odvolací súd sa naopak stotožňuje s odôvodnením rozsudku okresného súdu v bodoch 16.4 a 16.5 napadnutého rozsudku, v ktorých dôvodoch otázku spoluzavinenia nebohého okresný súd posudzoval a riadne odôvodnil, z akého dôvodu považoval spoluvinu poškodeného E. B. na vzniknutej škode v rozsahu 20 %. Poškodený nebohý síce nepoužil bezpečnostné pásy, čím porušil predpisy na úseku cestnej dopravy, ktorú skutočnosť okresný súd zohľadnil a aplikoval ustanovenia § 441 OZ, avšak rozsah poškodeného na vzniknutej škode okresný súd stanovil aj s poukazom na rozsiahle devastačné poranenia s tým, že nikde a nikým rámci trestného konania nebolo konštatované, že by v prípade použitia týchto bezpečnostných pásov došlo k miernejším zraneniam, resp. mohli zabrániť úmrtiu poškodeného.

17. Pokiaľ ide o posúdenie výšky súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, okresný súd správne pri rozhodovaní vychádzal z konkrétnych okolností, za ktorých došlo k smrti poškodeného nebohého z preukázaných rodinných a citových väzieb medzi poškodeným nebohým a žalobcami, pričom v rozhodnutí poukázal aj na niekoľko rozhodnutí rôznych krajských súdov Slovenskej republiky ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď. bod 16.9 dôvodov napadnutého rozsudku). Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na rôzne iné rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré priznávali náhradu nemajetkovej ujmy v iných výškach, než ako určil súd prvej inštancie v súdenej veci, odvolací súd poukazuje na to, že súdna prax ohľadom výšky náhrady nemajetkovej ujmy nie je jednotná, vzhľadom ku skutočnosti, že pri každej veci o náhradu nemajetkovej ujmy treba vychádzať najmä z okolností konkrétneho prípadu, prihliada sa na okolnosti nehody, spoluzavinenie poškodeného, rodinné a citové väzby medzi poškodeným nebohým a žalobcami ako aj na ich vek a pod. Rozhodnutia iných súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach preto slúžia len ako pomôcka pri vytvorení celkového obrazu o primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy a pokiaľ okresný súd neposudzoval aj iné rozhodnutia než, ktoré posudzoval, nie je možné okresnému súdu vytknúť nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne rozhodnutie, pokiaľ okresný súd riadne odôvodnil, prečo priznal náhradu nemajetkovej ujmy práve v takej výške v akej ju priznal.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil v napadnutom výroku a v závislom výroku o náhrade trov konania z totožných dôvodov. Okresný súd správne zamietol žalobu v prevyšujúcej časti, keďže okresným súdom bola priznaná náhrada nemajetkovej ujme v nižšom rozsahu, než ako bola žalobcami uplatnená.

19. Pokiaľ ide o náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie okresný súd správne rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu v konaní. Poukázal na to, že

rozhodnutie vo veci záviselo síce od úvahy súdu ohľadom výšky plnenia, napriek tomu pri rozhodovaní súd nevychádzal z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, ale z ods. 1 tohto zákonného ustanovenia s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28. 05. 2013 sp. zn. 4NCdo/3/2012 ako aj uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017 zo dňa 08. 02. 2017, v zmysle ktorého vyplýva, že ani „nová pre úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku zásadne zhodne ako podľa doterajšej úpravy“, uvedené rozhodnutie reaguje na právnu úpravu náhrady trov konania účinnej od 01. 07. 2017 prijatím CSP, kde došlo k vypusteniu ustanovenia § 142 ods. 3 OSP - rozumej k inej právnej úprave než bola zakotvená v § 142 ods. 3 OSP, aj keď CSP nepatrný úspech nepozná, nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní, keď výška plnenia závisí od úvahy súdu ako je to aj v tomto prípade. Vzhľadom na uvedené okresný súd žalobcom správne priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

20. Žalobcovia boli v celom rozsahu úspešní aj v odvolacom konaní, a preto majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu v konaní. Žalovanému preto uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ - 5/ náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia v uznesení, ktoré vydá súdny úradník.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,
a) ktorému súdu je určené,
b) kto ho robí,
c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis.
(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).